

Tudi 14. junija 1853. leta so se ondi zbrale ter pričakovale sovražnika, ki pa takrat ni bil Turek temuč — Rus, ki je že stoletja sem imel skomino po tem ključu do orijenta. Misli je, da je ravno pravi čas, se ga polastiti. 40.000 Rusov zasedlo je Moldavo in Vlaško (današnja Rumunija), ki bi imeli na povelje to-danjega cara Nikolaja I. proti Carigradu marširati. Turčija je vsled tega poslala Rusiji svoj ultimatum, s katerim je zahtevala, da mora Rusija v teku petnajstih dni svoje čete iz zase-denih dežel umakniti. To zahtevo so Rusi od-klonili in posledica je bila, da so Turki, An-gleži in Francozi sklenili pogodbo, da bodo se skupno bojevali za obrambo Turčije. Pridružila se je jim še Sardinija, ki ni mogla trpeti, da bi Rusi v Sredozemskem morju si večjo oblast prisvojili. Največje zasluzilo za svobodo Evrope pa gre Avstriji, ker se je zaveznikom pridru-žila in Ruse primorala svoja krđela umakniti, ko so proti sklenjeni pogodbi čez Donavo pro-drli in začeli trdnjavo Silistrija oblegati. Glavna ruska moč se je nato zbrala pri Sebastopolu. Ko je ta trdnjava po dolgotrajnih in izvanredno srđitih bojih padla, bila je končana takozvana krimska vojska.

Anglija in Francija ste z ogromnimi žrtvi svoj namen dosegli: samostojnost Turčije bila je rešena in Dardanele naj bi bile za vse večne čase za Ruse zaprte. Dne 30. marca 1856 so podpisali v Parizu mirovno pogodbo Anglija, Francija, Avstrija, Prusija, Sardinija in seveda kot glavna nasprotnika tudi Rusija in Turčija. Vsa Evropa je toraj pripoznala nedotakljivost Dardanel kot temeljni pogoj za ohranitev ev-ropskega miru in ravnotežja. Sedaj pa so zopet angleške in francoske bojne ladje pred Darda-nelami in sicer z namenom, pogodbo razvel-javiti v korist Rusije, katero ste preje z veliko težavo prisilile, da jo je podpisala. To je „na-robe krimska vojska,“ na glavo postavljena sve-tovna zgodovina, brezumnost, toda mogoče — ne brez metode.

Boj za Dardanele ne pomeni drugega kakor da hoče Anglija Rusijo prisiliti, da izkrvavi do zadnjega kozaka ali pa da se svojim večsto-letnim sanjam o Dardanelih odpove.

* * *

Asquith je rekel, da je podjetje v Darda-nelih v političnem kakor tudi v stratežnem oziru zelo dobro premišljeno. Ladijski mogočni topovi grme proti dardanelskim trdnjavam in imajo to politično naročilo, da se naj sliši nji-hov jeklen glas tje v Petrograd in se ondi razume, da bode Rusija dobila izročen ključ do izhoda, ako še nadalje pusti svoja ljudstva v korist Anglije izkravetati.

* * *

Ruski častnik „Rječ“, ki stoji z vlado v ozki dotiki pisal je nedavno glede Dardanel v uvodnem članku:

Neutralizacija Dardanel bi bila za Rusijo najmanj ugodna rešitev in zato Rusija ne bo nikdar v to privolila. List zato zahteva vojaš-kih odredb, ki bodo to možnost izključile. Ru-sija je svojim zaveznikom sicer hvaležna za pomoč francosko-angleškega brodograja, toda v odločilnem trenutku morajo biti Rusi sami zra-ven. Odločitev glede Dardanel je za Rusijo pre-važna in tako zapletena, da ne sme zamuditi nobene prilike, ki bi jo postavila pri odločitvi šele v drugo vrsto.

* * *

Istotako je pred kratkim pisal bolgarski list „Hambana“ sledeče:

Vprašanje je za Bolgarijo ravno tako važno kakor za Turčijo in za Rumunijo. Korist Bol-garije zahteva, da ostanejo Dardanele turške. Želimo uspeh turškemu orožju ob obrambi Dar-danel, ker je turški uspeh naš uspeh. Kdor med Bolgari želi, da osvoji Dardanele kaka velesila, ne misli na Bolgarijo in na njene ideale.

* * *

Dopisniku berlinske „Kreuzzeitung“ je nek bivši bolgarski minister, ki bo skoro zopet aktivno posegel v politiko in dobro pozna vlad-

ne namere, glede ruskih načrtov zaradi Darda-nel rekel sledeče: Ta načrt bo v Bulgariji zadel na najskejrejši, silovit odpor. Vsak Bolgar bo dal življenje za to, da Carigrad ne bo ruski. Noben razumen in domovinsko čuteč Bolgar ne more dvomiti, da homo takoj stopili na stran Turčije, če bi hotela Rusija vzeti Carigrad.

Bojne moči zaveznikov pred Dardanelami.

„Wiener Allgem. Tagblatt“ poroča: „Times“ poročajo: Združeno brodograje pred Dardanelami ima sedaj na razpolago 38 angleških bojnih la-dij z 212 305 cm. topovi in 21 francoskih boj-nih ladij z 106 38 cm topovi. Prišteti je treba še osem 38 cm topov popolnoma novega an-gleškega naddreadnoughta „Queen Elizabeth“. Stevilo čet, ki so pripravljene, da se izkrcajo, je naraslo na 40.000 mož. Pride še 6000 mož francoske mornariške pehote, katero so 28. fe-bruarja vkrcali za Dardanele.

„Grazer Volksblatt“ piše: Neapeljski dopi-snik „Corriere dela Sera“ poroča: Moštvo fran-coskega parnika „Patrie“, ki se je pripeljalo v Neapelj, pripoveduje, da se je odpeljala v torek iz Marseilla izkrcevalna armada v Dardanele. 20.000 mož z vojnim materialom se je vkrcalo na 11 velikih parnikov. Transport spremljajo 4 angleške in 3 francoske oklopnice in veliko tor-pedovk. Spremljajo ga najbrže tudi podmorski čolni. Baje je v Toulonu pripravljenih še 20.000 mož, da se odpeljejo v Dardanele.

3000 strelav na dan.

Berlinska „National-Zeitung“ poroča, da oddajo angleško-francoske ladje vsak dan na dardanelске utrdbе okrog 3000 strelav, od ka-terih pa navadno le 15 zadene. Turki pa oddajo navadno na sovražne ladje le po 100 strelav na dan. Ob enem so Turki zadnji čas pritegnili na oba dardanelska bregova zelo mnogo vojaških čet, med temi tudi mnogo težke artiljerije.

V Kavkazu Rusom slaba prede.

V kavkaški fronti se Rusi in Turki nepre-nahoma napadajo, a prvi se morajo povsod umi-kati. Pri Vessile južno Korne sta dva ruska kavaljerjska polka, močna 15000 mož, Turke na-padla in akoravno sta imela seboj dve strojni puški, bila premagana in sta v divjem begu se umaknila v severni smeri. Na bojišču pustili so Rusi 200 ranjencev in eno strojno puško, vrhu-tega so jim Turki uničili dva topova.

Bombardiranje Smyrne.

Pred petimi dnevi bombardirali ste dve so-vražni oklopnici obrežne forte pri Smyrni

Dardanele.

Vdružič že obstre-ljujejo v tej vojski an-gleško-francoske bojne ladje Dardanele. Sedaj je kakih 59 ve-likih bojnih ladij in mnogo manjših križark in torpedovk tamkaj zbranih, ki bruhajo svoj ogenj na turške trdnjave, zabranjajoče vhod v Dardanele. Po-samezni forti so hudo trpeli, pa tudi tri oklopnice zaveznikov bile so močno poško-dovane. Nadaljno pro-diranje bode najbrž onemogočeno — vsaj za sedaj — vsled obilice ondi položenih min ter notranjih fortov. Napada s strani suhe zemlje se Turki ne boje, ker imajo ondi zbrano močno armado. Zaveznika bi morala imeti najmanje kakih 250.000 mož, ako bi hotela Turke na suhem napasti teh pa njima manjka.

toda brez uspeha. Gromelo je tri ure brez pre-sledka. Naslednjega dne se je pridružila angleš-kim še ena francoska oklopnica, spremljana od peterih iskačev min. Bombardiranje je zopet trajalo poldrugo uro. Sedem turških strelav za-delo je veliko sovražno oklopnico, ki je pričela boj Eden iskač min se je potopil. Ob obojih dneh izgubili so Turki skupno samo četrto mrtvih in sedmero ranjencev.

Ruske rezerve.

V listu „Messaggero“ izjavlja neki ruski diplomat (veleposlanik Krupenski), ki hoče oči-vidno ublažiti velik vtis zadnjih ruskih porazov v Italiji, da bodo Rusi navzlic vsem težočam svoje sovražnike „vpehali in obrabili“. Rusija, da ima sedaj 4 milijone vojakov na bojišču, na-daljših 800.000 mož s 5000 častniki je pri-pravljenih na odhod v fronto. Lahke artiljerije je dovolj, težko dobavlja Japonska. Orožarne iz-gotavljajo dnevno 20 milijonov patron in 5000 pušk. V razgovoru „svetuje“ omenjeni diplomat Italiji, da naj se vendar ne zadovolji z drobtin-cami, ki jih ponuja Nemčija.

Učinek 42-centimefrskih krogel v Przasznyszu.

Petrogradska poročila o bojih pri Przasznyszu govore o strašnem učinku 42-centimetrskih kro-gel. Vsaka krogla je imela strašen učinek. Kjer je krogla zadela v zemljo, je napravila 6 m ši-roke in 2 m globoke luknje.

Slava našega III. kora.

Moštvo našega III. kora se proti Rusom, kateri so navadno vsepovsod in vedno v veliki premoči, trajno tako junaški bori, da si je prisvojil v naši armadi častno mesto z imenom „železni kor.“ Ne moremo si predstavljati veli-kosti knjige, v kateri bi bili popisani vsi ju-naški čini moštva in oficirjev tega kora in če bi se tudi z najmanjšimi črkami v njej zabele-žili.

Najmlajši pešpolk tega kora je spodnješta-jerski infanterijski regiment štev. 87, ki je pri-šel v sedanji velikanski vojski prvokrat v ogenj. Eden bataljon tega polka je sicer v letih 1897 in 1898 že sodeloval pri zasedbi Krete in drugi je bil po bukreškem miru detaširan v Skader, toda v boj nobeden ni prišel.

Krvavi krst prejel je 87. polk v Galiciji. Pri Lembergju in Grodeku so se vojskovali spod-nještajerski fantje in močje tako junaško, da so se celo oficirji čudili njihovi navdušenosti in hrabrosti in tudi sovražniki strmeli nad svojim nasprotnikom, ki se ni umaknil, čeravno se je

